

ภาคผนวก ข

คำนิยาม

1. สถานประกอบการ

หมายถึง สถานที่หรือส่วนของสถานที่ ที่ใช้ในการประกอบการขนส่งด้วยรถโดยสารประจำทางภายใต้การครอบครอง หรือควบคุมโดยเจ้าของคนเดียวหรือกลุ่มบุคคล ณ สถานที่ตั้งแห่งเดียว

การนับสถานประกอบการให้พิจารณา ดังนี้

1. กรณีที่มีการประกอบการขนส่งด้วยรถโดยสารประจำทางภายใต้การครอบครอง หรือควบคุมของเจ้าของคนเดียว หรือกลุ่มบุคคลเดียวกันแต่ที่ตั้งแยกกัน ให้นับรวมเป็นหนึ่งสถานประกอบการ
2. กรณีที่สถานประกอบการ ดำเนินกิจการโดยเจ้าของหลายคน หรือกลุ่มบุคคลหลายกลุ่ม ในสถานที่เดียวกัน หรือในบ้านเลขที่เดียวกัน ให้นับแต่ละเจ้าของ หรือกลุ่มบุคคลเป็นหนึ่งสถานประกอบการ

2. ผู้ประกอบการร่วม

หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลไม่ว่าจะดำเนินการในรูปแบบใดก็ตาม นำรถยนต์โดยสารของตนไปขอร่วมวิ่งในเส้นทางเดินรถ ซึ่งผู้อื่นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีข้อตกลงในการวิ่งร่วมเป็นอย่างไรก็ตาม

3. รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย

จำแนกออกเป็น 6 ประเภท คือ

1) ส่วนบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่เป็นนิติบุคคล

หมายถึง สถานประกอบการที่มีเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาคนเดียว หรือหลายคนรวมกัน และให้หมายรวมถึงห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลด้วย

2) ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด

หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้น โดยมีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมทุนกันเพื่อประกอบธุรกิจ และมีความรับผิดชอบร่วมกันโดยจดทะเบียนตามกฎหมาย

3) บริษัท จำกัด

หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้น โดยผู้ริเริ่มคณะหนึ่ง และได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย โดยต้องมีผู้ริเริ่มก่อการอย่างน้อย 7 คนขึ้นไป

4) ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ

หมายถึง สถานประกอบการที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือมีทุนอยู่ด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมด

5) สหกรณ์

หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นในรูปสหกรณ์ โดยจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย ว่าด้วย สหกรณ์ โดยมีผู้ก่อตั้งไม่น้อยกว่า 10 คน

6) อื่น ๆ

หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งในรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว เช่น จัดตั้งในรูปสมาคม หรือสโมสร ซึ่งจะต้องจดทะเบียนก่อตั้งโดยมีผู้ก่อตั้งอย่างน้อย 3 คน

4. รถโดยสารประจำทาง

หมายถึง รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารเพื่อสินจ้าง ตามเส้นทางที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกำหนดขึ้น โดยจำแนกตามหมวดรถดังนี้

1) รถโดยสารประจำทาง หมวด 1

หมายถึง เป็นเส้นทางรถขนส่งประจำทางด้วยรถโดยสารภายในเขตกรุงเทพมหานคร เทศบาล เมือง และเส้นทางต่อเนื่องภายในจังหวัด

2) รถโดยสารประจำทาง หมวด 2

หมายถึง รถโดยสารที่วิ่งประจำอยู่ในเส้นทาง ที่มีจุดเริ่มต้นจากสถานีขนส่งใน กรุงเทพมหานคร และไปสุดเส้นทางในจังหวัดต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค เช่น กรุงเทพฯ - เชียงใหม่ กรุงเทพฯ - นครสวรรค์ เป็นต้น

3) รถโดยสารประจำทาง หมวด 3

หมายถึง รถโดยสารที่วิ่งประจำอยู่ในเส้นทาง ที่มีจุดเริ่มต้นในจังหวัดหนึ่ง และไปสุดเส้นทางในอีกจังหวัดหนึ่งในส่วนภูมิภาค ระหว่างเส้นทางอาจผ่านเขตจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดเดียว หรือหลาย จังหวัดก็ได้ เช่น นครราชสีมา - อุตรดิตถ์ สระบุรี - หล่มสัก เชียงใหม่ - ดาก เป็นต้น

4) รถโดยสารประจำทาง หมวด 4

หมายถึง รถโดยสารที่วิ่งประจำอยู่ในเส้นทาง ที่มีจุดต้นทางและปลายทางอยู่ระหว่างอำเภอ กับจังหวัด หรือระหว่างอำเภอกับอำเภอ และอยู่ภายในเขตจังหวัด เช่น อุบลราชธานี - เขมราฐ ปราจีนบุรี - กบินทร์บุรี หาดใหญ่ - สงขลา เป็นต้น

5. มาตรฐานรถ

หมายถึง ลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารตามกฎหมายกระทรวงคมนาคม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2524) คือ

1) มาตรฐาน 1 หมายถึง รถปรับอากาศพิเศษ รวมถึงรถชั้นครึ่ง และรถสองชั้นปรับอากาศพิเศษ ซึ่งไม่มีที่ขึ้น มีที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม มีอุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ มีห้องสุขภัณฑ์และที่เก็บสัมภาระ เช่น รถ ม.1(ก) VIP 24 ที่นั่ง, รถ ม.1(ข) ลักษณะพิเศษ 32 ที่นั่ง, รถ ม.1(ข) 42 ที่นั่ง, รถ ม.4(ก) VIP 2 ชั้น 32 ที่นั่ง, รถ ม.4 (ข) 2 ชั้น 50 ที่นั่ง รวมรถชั้นครึ่ง เป็นต้น

2) **มาตรฐาน 2** หมายถึง รถปรับอากาศที่มีที่นั่งผู้โดยสารเกิน 30 ที่นั่ง มีที่ขึ้นหรือไม่มีก็ได้ ที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่มมีหรือไม่มีก็ได้ ที่เก็บสัมภาระ อุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์มีหรือไม่มีก็ได้ ห้องสุขภัณฑ์ไม่มี เช่น รถ ม.2 เกิน 40 ที่นั่ง, รถ ม.2 ไม่เกิน 40 ที่นั่ง

3) **มาตรฐาน 3** แบ่งออกเป็น 2 มาตรฐานย่อย ดังนี้

(1) มาตรฐาน 3 (ข) หมายถึง รถธรรมดาที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ มีที่นั่งผู้โดยสารเกิน 30 ที่นั่ง มีที่ขึ้นหรือไม่มีก็ได้ ที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่มไม่มี ห้องสุขภัณฑ์ไม่มี ที่เก็บสัมภาระมีหรือไม่มีก็ได้ เช่น รถโดยสารธรรมดา เกิน 40 ที่นั่ง, รถโดยสารธรรมดา (รถบัสเล็ก) ไม่เกิน 40 ที่นั่ง

(2) มาตรฐาน 3 (ค) หมายถึง รถที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ ลักษณะรถเป็นรถสองแถว ที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่มไม่มี ห้องสุขภัณฑ์และที่เก็บสัมภาระไม่มี เช่น รถสองแถวใหญ่ 20 ที่นั่ง, รถสองแถวเล็ก 12 ที่นั่ง

6. **เที่ยวการเดินรถ**

หมายถึง การเดินรถโดยสารตั้งแต่จุดต้นทางไปจนถึงปลายทาง เรียกว่า "ขาไป" และการเดินรถโดยสารซึ่งตั้งต้นจากปลายทางถึงต้นทาง เรียกว่า "ขากลับ" ทั้งนี้แต่ละขา หมายถึง 1 เที่ยว ไม่ว่าจะเป็นขาไปหรือขากลับ

7. **จำนวนวันทำการเดินรถในรอบปี 2551**

หมายถึง จำนวนวันของรถโดยสารที่ถูกใช้ปฏิบัติการขนส่งในปี 2551

8. **รายรับจากค่าโดยสารเฉลี่ยต่อเดือน**

หมายถึง รายรับจากค่าโดยสารในการเดินรถในเส้นทางที่ได้รับใบอนุญาตฯ เฉลี่ยต่อเดือน รวมทั้งรายรับจากค่าโดยสารที่ได้จากการนำรถไปร่วมวิ่งกับผู้ประกอบการอื่นเฉลี่ยต่อเดือน

9. **รายรับโดยเฉลี่ยต่อเดือนที่เก็บจากผู้ประกอบการร่วมทุกราย**

หมายถึง รายรับโดยเฉลี่ยที่ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตฯ เก็บจากผู้ที่น่ารถมาวิ่งร่วมทุกราย ในเส้นทางที่ได้รับใบอนุญาตฯ โดยเฉลี่ยต่อเดือน

10. **รายรับจากการดำเนินงาน**

หมายถึง รายได้ต่าง ๆ ที่ได้จากการดำเนินธุรกิจการบริการ หรือกำไรจากการประกอบการขนส่งด้วยรถโดยสารประจำทางของผู้ประกอบการ ที่นอกเหนือจากรายรับที่เก็บจากค่าโดยสารโดยตรง แบ่งเป็นรายได้จากการเดินรถและรายได้อื่น ๆ

1) **รายได้จากการเดินรถ** ประกอบด้วย ค่าระหว่างสัมภาระ ค่าจ้างเหมาขนส่ง ค่าธรรมเนียมสัญญาาร่วม สิทธิการเข้าร่วม ค่าขายตั๋วรถร่วม ค่าบำรุงรถร่วม

2) รายได้อื่น ๆ ประกอบด้วย รายได้จากค่าเช่ารถโดยสาร จากการให้เช่าที่ดิน อาคารสถานที่ รายได้ค่าโฆษณา (หรืออื่นๆ เช่น รายได้เบ็ดเตล็ด ค่าโทรศัพท์สาธารณะ ค่าหนี้สูญรับคืน จากการขายอาหาร และเครื่องดื่ม กำไรจากการขายทรัพย์สินจากสถานบริการ)

11. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยางรถยนต์

หมายถึง เงินที่จ่ายในการซื้อยาง ทั้งยางนอกและยางใน ไม่ว่าจะเป็นยางใหม่ ยางเปอร์เซ็นต์ ยางหลอดดอก หรืออัดดอก รวมทั้งค่าจ้างหลอดดอก/อัดดอก และปะยาง เฉพาะที่ใช้กับรถโดยสารประจำทางเท่านั้น

ยางใหม่ คือ ยางรถยนต์ที่ยังไม่เคยถูกใช้งานมาก่อน

ยางเปอร์เซ็นต์ คือ ยางรถยนต์ที่ถูกใช้งานมาบ้างแล้ว และยังอยู่ในสภาพที่สามารถนำมาใช้ได้อีก ราคาจะถูกกว่ายางใหม่

ยางหลอดดอก คือ ยางรถยนต์ที่นำเอาโครงยางเก่าที่ดอกยางสึกหรือใช้แล้ว จนไม่อยู่ในสภาพที่ควรจะนำมาใช้งานตามปกติ มาทำการหลอดดอกยางเข้าไปใหม่ เพื่อนำมาใช้งานต่อ

ยางใน คือ ยางเส้นที่ให้อยู่ในโครงของยางนอก ซึ่งทำหน้าที่อุ้มน้ำไว้เพื่อรับน้ำหนัก

12. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับแบตเตอรี่

หมายถึง เงินที่จ่ายเพื่อซื้อแบตเตอรี่ ซึ่งนำมาใช้กับรถยนต์โดยสารประจำทาง และเพื่อการชาร์จหรือซ่อมแบตเตอรี่ ที่ใช้ประจำอยู่กับรถยนต์โดยสารประจำทางนั้น ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ต่อไป นอกจากนั้นให้นับรวมค่าน้ำกลั่น ไว้ในค่าใช้จ่ายประเภทนี้ด้วย

13. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

หมายถึง เงินที่จ่ายสำหรับเป็นค่าเชื้อเพลิง เช่น น้ำมันดีเซล น้ำมันเบนซิน แก๊สหรือก๊าซหรืออื่น ๆ สำหรับใช้กับรถโดยสารประจำทางที่วิ่งรับ-ส่งผู้โดยสารในเส้นทางต่าง ๆ

14. ค่าน้ำมันหล่อลื่น

หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นค่าน้ำมันหล่อลื่นประเภทต่าง ๆ เช่น น้ำมันเครื่อง น้ำมันเบรก น้ำมันเกียร์ คลัทช์ หรือจารบี ฯลฯ สำหรับใช้กับรถโดยสารประจำทาง

15. ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมรถ

หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อจ้างให้บุคคลอื่น (ไม่ว่าจะเป็นบริษัท ห้างร้าน หรือบุคคลธรรมดา) ทำการซ่อมแซมส่วนต่าง ๆ ของรถยนต์ที่นำไปวิ่งรับ-ส่งผู้โดยสาร เช่น ค่าใช้จ่ายในการซ่อมเครื่องยนต์ เบรก (ระบบเบรก เช่น หม้อลมเบรก ลูกยางเบรก ผ้าเบรก) คลัช เช่น ผ้าคลัช จานกด คลัช ปุ่มคลัช ระบบเกียร์ เฟืองท้าย พวงมาลัย ระบบช่วงล่างและยาง ระบบไฟต่างๆ อะไหล่อื่น ๆ และค่าใช้จ่ายในการ

เกาะ ฟันสี ประสิทธิภาพรถ เบาะนั่ง กระจก ปัดน้ำฝน รวมทั้งค่าซ่อมบำรุงรักษา เติมน้ำมันเครื่องปรับอากาศ ในรถยนต์โดยสาร

การยกเครื่องหรือเปลี่ยนเครื่อง ค่าทำตัวถังและสีใหม่ทั้งคัน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนอะไหล่ที่จำเป็น ซึ่งหมดอายุการใช้งานแล้ว ค่าทำตัวถังและสีใหม่ทั้งคัน หรือการนำเอาเครื่องยนต์ใหม่ใส่แทนที่เครื่องยนต์เก่าทั้งเครื่อง ซึ่งได้ใช้งานมาจนหมดสภาพ ไม่สามารถนำมาซ่อมแซมได้ต่อไปอีก อนึ่ง เครื่องยนต์โดยทั่วไปนั้น จะมีอายุการใช้งานประมาณ 7-8 ปี ก็จะไม่สามารถนำมาซ่อมแซมใช้ได้ อีกต่อไป อย่างไรก็ตาม อายุการใช้งานของเครื่องยนต์จะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับการบำรุงรักษาของผู้ครอบครอง

การยกเครื่องหรือเปลี่ยนเครื่อง ค่าทำตัวถังและสีใหม่ทั้งคัน จึงจัดเป็นค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม เพื่อยืดอายุการใช้งาน ซึ่งจะไม่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี

16. ค่าใช้จ่ายสิ้นเปลือง

หมายถึง เงินที่จ่ายสำหรับซื้ออะไหล่ เครื่องใช้ประจำรถยนต์เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ผู้ประกอบการซื้อ มาเปลี่ยนเอง หรือให้ผู้อื่นทำให้ ส่วนใหญ่จะเป็นอะไหล่หรือเครื่องใช้ที่มีอายุการใช้งานไม่ถึงปี เช่น ใส้กรองน้ำมันเครื่อง ใส้กรองอากาศ ใส้กรองโซล่า ยางแท่นเครื่อง พัดลม สายพาน สายพานพัดลม หลอดไฟ เป็นต้น

17. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน

หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจหรือการบริหารงาน ในการประกอบการขนส่งด้วย รถโดยสารประจำทางของผู้ประกอบการ นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรถยนต์โดยสาร (น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยางรถยนต์ แบตเตอรี่ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมรถ ค่ายกเครื่อง/เปลี่ยน เครื่อง และค่าใช้จ่ายสิ้นเปลือง)

ค่าใช้จ่ายสำนักงาน ประกอบด้วยรายการต่าง ๆ อาทิเช่น ค่าเครื่องใช้สำนักงาน ค่าไฟฟ้า ค่า น้ำประปา ค่าติดต่อดสื่อสาร ค่าบริการทางธุรกิจ ค่าเช่าที่ดิน/อาคาร รวมทั้งค่าธรรมเนียม ค่าภาษี ดอกเบี้ย เงินกู้ และค่าใช้จ่าย อื่น ๆ

18. ค่าดอกเบี้ย

หมายถึง ค่าดอกเบี้ยที่จ่ายเฉพาะเป็นค่าตอบแทนเงิน ซึ่งกู้มาเพื่อใช้ในธุรกิจการประกอบการขนส่งโดยสารประจำทางเท่านั้น ทั้งที่กู้ยืมมาจากสถาบันการเงิน และนอกสถาบันการเงิน **ทั้งนี้ ไม่รวม ดอกเบี้ยในการผ่อนชำระค่ารถ**

แหล่งเงินกู้ ประกอบด้วย

- สถาบันการเงิน เช่น ธนาคาร ฯลฯ
- นอกสถาบันการเงิน เช่น จากนายทุนเงินกู้ ญาติ พี่น้อง ฯลฯ

19. ค่าพิมพ์ตั๋วหรือซื้อตั๋วโดยสาร

หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการซื้อ หรือจ้างพิมพ์ตั๋วโดยสาร เพื่อใช้สำหรับออกตั๋วให้แก่ผู้โดยสาร ตามอัตราค่าโดยสาร

20. ค่าธรรมเนียมและค่าภาษี

หมายถึง เงินที่ผู้ประกอบการต้องจ่ายให้กับรัฐ ผู้ได้รับใบอนุญาตฯ หรือผู้ประกอบการอื่น เช่น ค่าภาษีรถยนต์ประจำปี ค่าภาษีที่ดินและโรงเรือน ค่าภาษีบำรุงท้องที่ (เฉพาะที่ดินและโรงเรือน ส่วนที่ผู้ประกอบการใช้เป็นที่พักประกอบธุรกิจเท่านั้น) ค่าธรรมเนียมต่อสัญญากร่วม ค่าใบอนุญาตประกอบการ (เฉพาะผู้ได้รับใบอนุญาตฯ) และอื่น ๆ

1) **ภาษีรถยนต์ประจำปี** หมายถึง ภาษีรถยนต์โดยสารที่ผู้เป็นเจ้าของรถต้องจ่ายเป็นประจำทุกปี ให้กับกรมการขนส่งทางบก หรือสำนักงานขนส่งจังหวัด เพื่อให้เป็นรถโดยสารที่ถูกต้องตามกฎหมาย

2) **ค่าธรรมเนียมต่อสัญญากร่วม** หมายถึง ค่าธรรมเนียมที่ผู้ประกอบการร่วมนำ ซึ่งประสงค์จะประกอบกิจการเดินรถโดยสารประจำทางในเส้นทางต่าง ๆ ต้องจ่ายเป็นค่าต่อสัญญา ในการขออนุญาตวิ่งร่วมกับ ผู้ได้รับใบอนุญาตฯ เมื่อสัญญาที่ทำไว้หมดอายุลง

3) **ค่าเข้าใช้สถานีขนส่งผู้โดยสาร** หมายถึง เงินค่าบริการที่ผู้ประกอบการ ต้องชำระเป็น ค่าธรรมเนียมการเข้าใช้บริการสถานีขนส่งแก่นายสถานีขนส่งทุกครั้ง เมื่อเดินรถตามตารางเดินรถออกจาก สถานีขนส่งฯ ต้นทาง และ/หรือเมื่อรถโดยสารผ่านสถานีขนส่งฯ ระหว่างเส้นทางเดินรถตามที่ได้รับ อนุญาตฯ

4) **ค่าวิน** หมายถึง เงินที่ผู้ประกอบการร่วมนำจะต้องจ่ายให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตฯ ทุกครั้งที่ เดินรถตามตารางเดินรถซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตฯ เป็นผู้จัดให้

5) **ค่าตอบแทนรายเดือน** หมายถึง เงินค่าธรรมเนียมที่ผู้ประกอบการร่วมนำ (เฉพาะในเขต กทม.) จะต้องจ่ายให้แก่องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) เป็นรายเดือน ในเส้นทางต่าง ๆ ที่นำรถไป วิ่งให้บริการ

6) **ค่าสิทธิการเข้าร่วมเดินรถ** หมายถึง เงินค่าธรรมเนียมที่ผู้ประกอบการร่วมนำ ซึ่งประสงค์จะ ประกอบกิจการเดินรถโดยสารประจำทางในเส้นทางต่าง ๆ ต้องจ่ายเมื่อแรกเข้าในการทำสัญญา เพื่อขออนุ ญาตร่วมวิ่งร่วม ในการจ่ายค่าบำรุงนี้จะจ่ายเพียงครั้งเดียวหรือผ่อนชำระเป็นงวด ๆ ก็ได้

7) **ค่าตรวจสอบสภาพรถ** เป็นค่าธรรมเนียมตรวจสอบรถที่ผู้เป็นเจ้าของรถโดยสารต้องจ่ายเป็น ประจำทุกปี ให้กับกรมการขนส่งทางบก หรือสำนักงานขนส่งจังหวัด เพื่อให้เป็นรถโดยสารที่ถูกต้องตาม กฎหมาย และมีประสิทธิภาพในการใช้งาน

21. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

หมายถึง รายการค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการ นอกเหนือจากที่ได้ ระบุไว้ในข้ออื่น ๆ

22. จำนวนพนักงาน

หมายถึง จำนวนพนักงานที่รับเงินเดือนประจำ หรือค่าจ้างรายวัน หรือได้รับเป็นค่าตอบแทนอื่น ๆ โดยจำแนกประเภทของพนักงานออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) **เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน** หมายถึง บุคคลที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการ โดยได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างเป็นประจำ ได้แก่ เจ้าหน้าที่บริหาร พนักงานเสมียน หรืออื่น ๆ
- 2) **เจ้าหน้าที่ประจำรถ** หมายถึง บุคคลที่ผู้ประกอบการจ้างมาเพื่อทำงานประจำรถ ได้แก่ คนขับรถ พนักงานติดรถ เป็นต้น โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน และ/หรือเงินเปอร์เซ็นต์จากรายได้ นอกจากนี้ยังอาจได้รับค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าตอบแทนอื่น ๆ อีกด้วย
- 3) **ช่างเครื่องยนต์และพนักงานซ่อมรถ** หมายถึง บุคคลที่ผู้ประกอบการจ้างมา เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบเครื่องยนต์ของรถที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง
- 4) **เจ้าหน้าที่อื่น ๆ** หมายถึง บุคคลที่ผู้ประกอบการจ้างมาเพื่อทำหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากข้อ 1 ถึงข้อ 3 ได้แก่ นายตรวจ ผู้ปล่อยรถ (จัดคิว) ผู้จับเวลา นายท่า เป็นต้น

23. ค่าตอบแทนแรงงาน

หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้ประกอบการจ่ายให้แก่พนักงาน เป็นค่าตอบแทนในการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยรายการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

- 1) **ค่าจ้าง/เงินเดือน** หมายถึง เงินที่นายจ้างหรือสถานประกอบการจ่ายให้ลูกจ้างในระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม 2551 (ก่อนหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เงินสมทบกองทุนประกันสังคมในส่วนที่ลูกจ้างต้องจ่าย ค่าประกันชีวิต และรายจ่ายอื่นๆ ของลูกจ้าง) ตามข้อตกลงการจ้างแรงงาน โดยอาจจ่ายตามเงื่อนไขของระยะเวลา หรือจ่ายตามปริมาณงาน ทั้งนี้ ไม่รวมเบี้ยเลี้ยง เงินเปอร์เซ็นต์จากรายได้ ค่าตอบแทนอื่น ๆ และสวัสดิการ
- 2) **เบี้ยเลี้ยง** หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นรายวันให้พิเศษนอกเหนือจากค่าจ้าง/เงินเดือน
- 3) **เงินเปอร์เซ็นต์จากรายได้** หมายถึง เงินที่จ่ายให้ตามสัดส่วนจากยอดเงิน ค่าโดยสารรวม ค่าระวางสิ่งของ (ถ้ามี) ที่เก็บได้
- 4) **ค่าตอบแทนอื่น ๆ และสวัสดิการ** เช่น ค่าอาหาร ที่พัก เครื่องแต่งกาย โบนัส ค่าล่วงเวลา ค่าเล่าเรียน บุตร ค่ารักษาพยาบาล ค่าเบี้ยประกันชีวิตพนักงาน และสวัสดิการอื่น ๆ ที่พนักงานได้รับ เป็นต้น
- 5) **ค่าเบี้ยประชุม** หมายถึง เงินที่นายจ้างหรือสถานประกอบการ จ่ายให้กรรมการที่เป็นลูกจ้าง (พนักงาน) ของสถานประกอบการ ในระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม 2551 เมื่อมีการประชุมเกิดขึ้น (ไม่รวมเบี้ยประชุมที่จ่ายให้กรรมการซึ่งไม่ได้รับเงินเดือนจากสถานประกอบการ ให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ)

24. สินทรัพย์ถาวร

หมายถึง สินทรัพย์คงทนที่ผู้ประกอบการหรือหน่วยธุรกิจจัดหา จัดสร้าง หรือซื้อมาเพื่อใช้ในการขบวนการผลิตสินค้าและบริการ ไม่รวมสินทรัพย์ที่ใช้ส่วนตัวและที่ใช้ในครัวเรือน (หากแยกไม่ได้ให้ดูวัตถุประสงค์หลักของการใช้งานเป็นสำคัญ) สินทรัพย์ถาวรเหล่านี้โดยทั่วไปจะต้องมีอายุใช้งานมากกว่า 1 ปี และมีมูลค่าสูงพอสมควร (มากกว่า 1,500 บาท) ซึ่งมูลค่าในที่นี้รวมค่าขนส่ง ค่าติดตั้งเพื่อให้สินทรัพย์นั้นใช้งานได้

25. ค่าเสื่อมราคา

หมายถึง มูลค่าที่เสื่อมสิ้นไปของสินทรัพย์ถาวร ตามระยะเวลาการใช้งานในงวดบัญชี ปี 2551 โดยใช้หลักการบัญชีที่ผู้ประกอบการจัดทำขึ้นประจำปี 2551 หากผู้ประกอบการไม่ได้จัดทำบัญชีไว้ให้นำมูลค่าสินทรัพย์ที่ซื้อมาหารด้วยอายุการใช้งานที่คาดหมายของสินทรัพย์ถาวรแต่ละรายการ

26. สิ่งก่อสร้าง

ได้แก่ อาคารสำนักงาน อาคารโรงงาน อาคารคลังสินค้า อาคารโรงเก็บยานพาหนะ เป็นต้น ซึ่งมูลค่าของสิ่งก่อสร้าง หมายถึง มูลค่าของการก่อสร้างซึ่งเริ่มตั้งแต่การออกแบบ การปรับพื้นที่ การวางรากฐานโครงสร้างอาคาร จนถึงค่าตกแต่งทาสี ตกแต่งภายใน และส่วนตกแต่งชนิดที่ติดถาวรกับอาคาร แต่ไม่รวมค่าที่ดินและเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ

27. เครื่องมือเครื่องใช้

ได้แก่ เครื่องมือซ่อม และบำรุงยานพาหนะ และเครื่องใช้สำนักงาน เช่น แอร์ ตู้เย็น พิมพ์ดีด เครื่องถ่ายเอกสาร โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เอกสาร เป็นต้น

28. ยานพาหนะ

ได้แก่ ยานพาหนะทุกชนิด เช่น รถบรรทุก รถโดยสาร รถยนต์นั่ง (เฉพาะที่ใช้ในกิจการ)

29. อายุการใช้งานที่คาดหมาย

หมายถึง ช่วงเวลาที่สินทรัพย์ สามารถให้ผลผลิต หรือนำมาให้บริการได้ โดยทั่วไปรถยนต์โดยสารที่ให้บริการมีอยู่ทั้งรถเก่าและใหม่ ถ้าเคยทำการเปลี่ยนเครื่อง หรือยกเครื่องแล้ว ถือว่ารถยนต์คันนั้นสิ้นสุดอายุการใช้งานเพียงระยะเวลานั้น หลังจากนั้นจะต้องเริ่มคิดอายุการใช้งานของรถคันนั้นใหม่ การนับอายุการใช้งานสรุปได้ ดังนี้

1) ในกรณีที่รถคันนั้นไม่เคยยกเครื่อง หรือเปลี่ยนเครื่องเลย ให้เริ่มนับอายุการใช้งานตั้งแต่ซื้อครั้งแรก จนกระทั่งถึงเวลาที่คาดว่าจะไม่สามารถนำรถออกวิ่งไปได้

2) ถ้ารถคันนั้นได้ทำการยกเครื่องหรือเปลี่ยนเครื่องแล้ว ให้เริ่มนับอายุการใช้งานตั้งแต่เมื่อมีการยกเครื่อง หรือเปลี่ยนเครื่องครั้งสุดท้าย จนถึงเวลาที่คาดว่าจะไม่สามารถนำรถไปใช้ได้ต่อไป

30. มูลค่าเพิ่ม (Value added)

ข้อมูลที่ได้ในการสำรวจการประกอบการขนส่งด้วยรถโดยสารประจำทาง พ.ศ. 2551 ครั้งนี้ ได้นำมาคำนวณและเสนอผลในรูปของมูลค่าเพิ่ม จากการประกอบกิจการ ราชการด้วย ดังนี้

มูลค่าเพิ่ม = มูลค่าการผลิต – ค่าใช้จ่ายขั้นกลาง

โดยที่

มูลค่าการผลิต หมายถึง รายรับจากการประกอบการทั้งสิ้น

ยกเว้นรายได้จากการให้เช่าที่ดิน

ค่าใช้จ่ายขั้นกลาง หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการประกอบการทั้งสิ้น ยกเว้น

- ค่ายกเครื่อง/เปลี่ยนเครื่อง
- ค่าทำตัวถังและสีใหม่ทั้งคัน
- ดอกเบี้ยจ่ายสถาบันการเงินนอกระบบ
- ค่าเช่าที่ดิน
- ค่าอาหารและเครื่องดื่มสำหรับคนโดยสาร
- เงินพิเศษจ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ค่าภาษีรถยนต์ประจำปี
- ค่าภาษีที่ดินและโรงเรือน ค่าภาษีบำรุงท้องที่
- ค่าตรวจสภาพรถ
- ค่าธรรมเนียมและภาษีอื่น ๆ